

освітніх стандартів фахової підготовки юристів. Так, за роки існування ЦМП випускники програми «Правове регулювання економіки» поповнили органи державного управління, податкової адміністрації, Національний банк України, комерційні банки, міністерства і відомства, судові органи різних інстанцій, правоохоронні органи (прокуратуру, органи внутрішніх справ, органи юстиції, нотаріат, адвокатуру), різноманітні приватні комерційні структури, вищі навчальні заклади тощо, займаються науково-дослідною, нормотворчою та іншою юридичною діяльністю, обіймають посади середньої та вищої ланки управління. Випускниками ЦМП також є народні депутати України, багато відомих політичних та громадських діячів.

*Н. П. Москалюк, канд. екон. наук, доц.,
кафедра макроекономіки та державного управління*

ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ НА МАГІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМАХ

Соціально-економічний розвиток країни в сучасних умовах висуває нові задачі та ставить проблеми перед фахівцями різних сфер та галузей діяльності. Навчання впродовж всього життя стає нормою сьогодення. Сучасний ринок праці розширює коло компетенцій, необхідних для виконання службових обов'язків у державному секторі та для ефективного ведення бізнесу в підприємницькій діяльності.

Традиційні компетенції, які характеризуються використанням професійних навиків, спрямованих на реалізацію типових задач, не відповідають реаліям швидкозмінних процесів сучасного соціально-економічного розвитку країни. З'являються нові види компетенцій, обумовлені гнучкістю до ситуативних змін в економічному житті суспільства. До таких компетенцій слід віднести міжособистісні, системні, розширюються інструментальні компетенції.

Так, до *міжособистісних компетенцій* відносяться:

- здатність працювати в команді;
- здатність до критики та самокритики;
- міжкультурний (кросс-культурний) менеджмент;
- здатність спілкуватися з фахівцями з інших сфер діяльності;
- здатність працювати в міжнародному середовищі.

Системні компетенції включають:

- дослідницькі навички;
- здатність адаптуватися до процесів змін;
- лідерські якості;
- вміння розробляти та управляти проектами розвитку;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- підприємницький талант;
- бажання досягти успіху.

Розширення *інструментальних компетенцій* характеризується наступними складовими:

- здатність до комунікацій;
- навички управління інформаційними потоками;
- здатність розв'язувати проблеми та приймати рішення.

Забезпечення компетентнісного підходу навчання дорослих актуалізує проблему впровадження нових інтерактивних форм і методів в організацію процесу навчання дорослої аудиторії.

Організація адекватного процесу навчання для дорослих повинна спиратися на ряд основних принципів:

- спрямованість на практичну проблему, задачу;
- спрямованість на життєвий досвід;
- спрямованість на цільову групу;
- інтеграція різних навчально-методичних засобів.

Центр магістерської підготовки, який здійснює навчання дорослих за різними магістерськими програмами, має досвід застосування інноваційного інструментарію в навчальному процесі. Так, зокрема, на Програмі «Державна служба» використовується проведення проблемних лекцій та лекцій-дискусій, до читання яких запрошуються найвідоміші фахівці та представники органів державної влади. Слід відмітити, що це можливе в результаті побудови навчального плану за модульними блоками. Перевагами такого проблемно-орієнтованого навчання є активізація процесу мислення у слухачів, набуття навичок розбиратися в складних проблемних ситуаціях національної економіки та приймати вірні рішення.

До активних інноваційних методик, які впроваджено на Програмі перепідготовки управлінських кадрів для сфери підприємницької діяльності, відносяться:

- групова дискусія;
- мозковий штурм;
- дебрифінг;
- робота в малих групах;
- модерація;

- кейс-метод;
- рольова гра;
- тренінг.

Наведені інтерактивні форми, які використовуються в процесі навчання в Центрі магістерської підготовки, дозволяють сприймати інформацію активно, спрямовують процес навчання в практичне русло, посилюють самостійність слухачів. Використання таких інноваційних технологій активізує навчальний процес, наближає його до задоволення потреб дорослої аудиторії, сприяє формуванню ефективного навчального середовища.

М. І. Радченко, канд. психол. наук, доц.,
кафедра психології та педагогіки

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗВОРТНОГО ЗВ'ЯЗКУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Створення зони європейської вищої освіти, до якої приєдналася і наша країна, вимагає модернізації навчального процесу, впровадження певних нововведень, серед яких на одному із перших місць — використання інноваційних (активних) методів навчання, що сприятимуть активізації навчальної діяльності. Під активними методами навчання будемо розуміти такі, які спираються, перш за все, на творче, продуктивне мислення і стимулюють учнів самостійно, активно включатися у навчально-пізнавальну діяльність. До них відносяться ігри, тренінги, метод конкретних ситуацій, «мозковий штурм», метод дискусії, метод малих груп тощо.

Будь-яка діяльність, у тому числі і навчальна, неможлива без отримання зворотного зв'язку, тобто процесу порівняння рівня виконання з установленим навчальним стандартом. Однак процедури зворотного зв'язку, які здійснюються на заняттях з використанням активних методів (будемо називати такі заняття інтерактивними), дещо відрізняються від тих, які реалізуються для учасників на традиційних заняттях.

Під час оцінювання учнів та міні-груп за роботу на занятті з використанням методів активного навчання застосовують специ-